



**Are Karlsen** har skrevet boka Foreldreappen, er trebarnspappa og bosatt i Horten. Han arbeider blandt annet med kurs og veiledning relatert til barn og ungdom (Pedagogikk.no) og er utdannet med hovedfag i helsevitenskap.

# Gi barna oppgaver

## Det er viktig å lære å ta ansvar

Det finnes flere grunner til at en kan gi barn oppgaver fra de er ganske små. Gjennom å utføre enkle oppgaver fra ung alder, lærer barn å ta mer ansvar, å bli mer selvstendige og å utføre flere handlinger. I tillegg til dette opplever barn som utfører oppgaver i hjemmet, ofte en mestringsfølelse som virker positivt på selvfølelsen. Barna lærer også at når de gjør meningsfulle oppgaver, henter de positive reaksjoner fra omgivelsene.

**En bør alltid starte** med få og enkle oppgaver som barnet raskt kan lære å utføre på en selvstendig måte. For en treåring kan det eksempelvis være passende å starte med at barnet rydder glasset og tallerkenen av bordet etter maten. Dette er en enkel oppgave som barnet fort kan mestre. Det er også en oppgave som kan utføres daglig, slik at barnet lærer at det har et selvstendig ansvar for å utføre dette.

**Antall oppgaver** og kompleksiteten i oppgavene kan gradvis økes. Mens treåringen kanskje bare skal rydde litt av bordet etter måltider, kan seksåringen kanskje rydde av bordet, rydde på rommet sitt, legge klærne i skittentøykurven, gå ut med søpla med mer. Et viktig poeng er at økningen i antall oppgaver og vanskelighetsgraden i oppgavene ikke økes fortere enn at barnet hele veien mestrer de oppgavene det skal gjennomføre. Det er bedre at barnet på en selvstendig måte (og uten mas fra foreldrene) utfører noen få enkle oppgaver, enn at barnet har mange og kompliserte oppgaver som det i liten grad utfører.

**Barnas oppgaver** bør helst være relativt klare og avgrensede. Å rydde tallerken og glass av bordet, putte bilene i bilkassa, å gå ut med søpla til, eller å legge tøyet sitt i skittentøykurven er eksempler på klare og avgrensede oppgaver. En oppgave som "å rydde

litt i huset" er mer uklart og mindre avgrenset. Det kan med andre ord være mer hensiktsmessig å gi barnet en oppgave som "å legge alle lekene i lekekassa" fremfor "å rydde litt i stua". Dess klarere og mer avgrensede oppgavene er, dess enklere er det for barnet å skjønne når oppgaven er tilfredsstillende utført.

**Når barnet har lært** å utføre flere oppgaver, velger mange foreldre å lage oppgavelister. Oppgavelistene kan for eksempel inneholde beskrivelser av ulike oppgaver barnet har ansvaret for gjennom uka. Noen av punktene kan være oppgaver som barnet skal gjennomføre, mens andre punkt kan

være oppgaver som barnet kan velge om de vil gjennomføre eller ikke. Noen velger å knytte oppgavene opp mot en type belønningsskjema. Dette kan eksempelvis fungere slik at barnet får et smilefjes bak hver oppgave det har gjennomført, og hvis det gjennomfører ti oppgaver i løpet av ei uke, får det en spesiell belønning. Oppgavelister kan også knyttes opp mot ukepenger, der det står skrevet på lista hvor mye hver oppgave er verdt.

**Et annet tips** kan være å fordele ulike oppgavetyper mellom medlemmer i familien. Ett barn kan være "sjef" for ett område, mens et annet barn kan være "sjef" for et annet område. Gjennom å gjøre barna til sjefer for ulike områder, kan oppgavene få mer status, barna blir mer ansvarsbevisste og legger mer prestisje i utføringen av oppgavene.



Illustrasjon: Siri Anett Olsen